

Контрольна робота №5

Механічна робота та енергія

Варіант III

Початковий та середній рівні

1. (1 б.) Фізична величина, яка дорівнює добутку сили, що діє на тіло, на плече цієї сили:

- а) механічна робота;   б) потужність;
в) енергія;   г) момент сили.

2. (1 б.) Умова рівноваги важеля:

- а) $M_1 = F_1 l_1$;   б) $M_1 = M_2$;
в) $\frac{F_1}{F_2} = \frac{d_2}{d_1}$;   г) $\frac{F_1}{d_1} = \frac{F_2}{d_2}$.

3. (1 б.) Простий механізм, що має форму колеса із жолобом по ободу, через який перекинута мотузку:

- а) важіль;   б) блок;
в) клин;   д) похила площина.

4. (1 б.) Фізична величина, яка характеризує механізм і дорівнює відношенню корисної роботи до повної роботи:

- а) $\eta = \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}}$;   б) $M = \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}}$;
в) $W = \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}}$;   г) $P = \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}}$.

5. (1 б.) Потенціальну енергію пружно деформованої пружини визначають за формулою:

- а) $E_p = mgh$;   б) $E_p = \frac{m\vartheta^2}{2}$;
в) $E_p = \frac{k\vartheta^2}{2}$;   г) $E_p = \frac{kx^2}{2}$.

6. (1 б.) Виберіть правильне твердження:

- а) 0,5 кДж = 5000 Дж;   б) $1,6 \cdot 10^4$ Дж = 16 кДж;
в) 0,005 МДж = 50 кДж;   г) 1,5 кДж = 150 Дж.

Достатній рівень

7. (1.5 б) Визначте кінетичну енергію велосипедиста масою 50 кг, який рухається зі швидкістю 10 м/с.

- а) 2500 Дж;   б) 250 Дж;
в) 500 Дж;   г) 5000 Дж.

8. (1.5 б) Встановіть відповідність:

А) $= Fl$;	1. Умова рівноваги важеля ;
Б) $= \frac{kx^2}{2}$;	2. Механічна робота ;
В) $= F\vartheta$;	3. Потенціальна енергія ;
Г) $\frac{F_1}{F_2} = \frac{d_2}{d_1}$;	4. Коефіцієнт корисної дії механізму ;
Д) $= \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}} \cdot 100\%$;	5. Потужність .

А.2 Б.3 В.5 Г.1 Д.4

Високий рівень

9. (3 б.) За допомогою рухомого блока піднімають вантаж масою 40 кг, а вільний кінець мотузки тягнуть із силою 300 Н. Визначте ККД рухомого блока.

Відповіді

Номер завдання	Відповідь
1	а
2	в
3	б
4	а
5	г
6	б

7. Для знаходження кінетичної енергії (енергії рухомого тіла) використовують формулу:

$$E_k = \frac{mv^2}{2}$$

Підставимо числові значення у вираз отримаємо: $E_k = \frac{50 \cdot 10^2}{2} = 2500$ (Дж)

8. А.2 Б.3 В.5 Г.1 Д.4

9. Дано:

$$F = 300 \text{ Н}$$

$$g = 10 \frac{\text{Н}}{\text{кг}}$$

$$h = h_1 = h_2$$

$$m = 40 \text{ кг}$$

$$\eta = ?$$

Аналіз фізичної проблеми

Для визначення ККД системи слід знайти: роботу, яку необхідно виконати, щоб підняти вантаж на висоту h , тобто корисну роботу $A_{\text{кор}}$; роботу, яку виконують, коли тягнуть мотузку, діючи на неї з певною силою $\vec{F}$, тобто повну роботу $A_{\text{повна}}$. Рухомий блок дає програш у відстані в 2 рази: піднімаючи вантаж на висоту h , мотузку витягують на довжину $l = 2h$

Пошук математичної моделі, розв'язання

За означенням ККД:

$$\eta = \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}}$$

Піднімаючи вантаж на висоту h . Тому корисна робота дорівнює добутку ваги на висоту: $A_{\text{кор}} = Ph = mgh$

Тягнучи за мотузку, прикладають силу $\vec{F}$, тому повна робота, яку виконують для переміщення вантажу на довжину l , становить $A_{\text{повна}} = F2h$:

Підставивши вирази для корисної і повної робіт у формулу ККД, маємо:

$$\eta = \frac{A_{\text{кор}}}{A_{\text{повна}}} = \frac{mgh}{F2h} \cdot 100\% = \frac{mg}{F2} \cdot 100\%$$

Перевіримо одиницю, визначимо значення шуканої величини:

$$[\eta] = \frac{\frac{\text{кг} \cdot \frac{\text{Н}}{\text{кг}} \cdot \text{м}}{\text{Н} \cdot \text{м}} \cdot \%}{\text{Н} \cdot \text{м}} = 1\%;$$

$$\eta = \frac{40 \cdot 10}{2 \cdot 300} \cdot 100\% = 66,7\%$$

Відповідь: ККД рухомого блока дорівнює 66,7 %..